

Wórzejce - město w zbuženje

1. Nastup k městu předewzaćel(k)ow

Wužiwamy nowe ramikowe wuměnjenja strukturneje změny za strategiske wusměrjenje hospodarskeho wuwia. Wusměrimy wid jasnje na městne hospodarstwo a zawěšćimy, je zawjazać do projektow strukturneje změny. Kładžemy kedźbnosć na dołhodobnu skutkownosć, inowaciju a technologiju přichoda.

Regionalnje:

- Skutkujemy jako sylny akter we Łužiskim kole a přinošamy směrodajnje swoje předstawy k nowemu wuwia a možnostam. Koło dorozumi so k wulkim wobłukam přichoda: hospodarstwo, infrastruktura, wobchad, wědomosć a technika, kubfanje a kultura ...

Łužiske koło

Łužiske koło zastupuje něhdže 1 milion Łužičanow přez swojich komunalnych zastupjerjow sakskeje a braniborskeje Łužicy. Wone wothłosuje so k wužadanjam strukturneje změny. Wone wjedže dialog z krajomaj, zwjazkom a Europskej uniju, zo by přichod Łužicy z konkretnymi předstawami aktiwnje sobu wodžiła a rjaduje tutón proces transparentnje za wobydlerjow Łužicy. Jako centralny zaměr měri so wone na zarjadowanje wosebiteho statusa Łužicy jako "Europski modelowy region strukturneje změny".

<http://www.lausitzrunde.de/>

- Podpěramy aktiwnje wuwice “Industrijneho parka Čorna Pumpa”, kotryž so jako industrijne jadro rozrosta strukturneje změny wobhladuje. Smy za to spuščomny kooperaciski partner w zaměrowym zwjazku “Industrijny park Čorna Pumpa”. Naš historiski zwisk wužiwamy za zhromadne, kraje přesahowace zesylńenje hospodarskeho regiona Łužica. Za zawěšćenje a rozrost džěłowych městnow, tež za wobydlerki a wobydlerjow Wojerec.

Kooperaciscy partnerojo ze zaměrowym zwjazkom “Industrijowy park Čorna Pumpa”

Wot apryla 2014 sem eksistuje kooperaciske dojednanje mjez Grodk tzwr, městom Grodk, gmejnu Sprjewiny Doł a městom Wojerecy.

Tute kooperaciske dojednanje ma so wožiwić a w zwisku z napravami so bližaceje strukturneje změny dale wjesć. Z planowanym zaměstnjenjom REAL-LABORS wodźikoweje milinarnje w “industrijowym parku Čorna Pumpa” by so šěroke, hospodarske a infrastrukturalne nałožowanje w regionje wudało. Inowatiwne nowo wusměrjenje, kotrež město Wojerecy z regionalnej zamołwitosću čile podpěruje a do swójeho městneho hospodarstwa zawjaza.

<https://zv-isp.de/home/> <https://www.asg-spremberg.de/>

městnje:

- Sylnimy personelnje měščanske spěchowanje hospodarstwa, jenož tak móža so městne a regionalne nadawki strukturneje změny zmištrować.
- Wažnosć kładźemy na hladanje wobstatka a přewodźacu podpěru městnych předewzaćow. Zawěšćamy integrowanje do projektow strukturneje změny.
- Spěchowanje hospodarstwa stara so w dorozumjenju z městnymi akterami wo strategiske nastajenje a wutworjenje trěbnych wuměnjenjow za nowozasydlenje. Při tym sadźimy zaměrnje na technologije přichoda z dołhodobnej skutownosću a wutworjenje nowych systemow wutworjenja hódnotow we wuskej kooperaciji z měščanskim marketingom a managementom.
- Podpěramy wuspěšny komunalny hospodarski model SWH Měščanske zawody Wojerecy (<https://www.swh-hy.de/>)
- Podpěramy w industrijowej kónčinje Čisk zasydlenje “Centrum twarić & bydlić”. Tradicionalnje smy fachowcy za industrijne zhotowjenje bydlenkich domow a k tomu słušaceje dodawanskeje logistiki. Nowym wužadanjem wotpowědujo, budźemy tute herbstwo w projekće strukturneje změny wožiwić. Zaměr je – inowatiwnje twarić za přichod. Eksportowy šlager za cyły swět.

Centrum twarić & bydlić

Stejnišćo Wojerecy je zwjazane z přěnjotnym zawjedženjom a technologiskim nałožowanjom industrielnego wašnja twarjenja srjedź 50tych lět w tehdyšej NDR. “Centrum twarić & bydlić” přima so znowa tutych tradicijow a wjedže je z wysokim inowatiwnym wobsahom dale. Fleksibelne murjowe module “BAURAUWERK” su wuraz nic předrohic bydlenjow wulkeje hódnoty. Wone hodža so po potrebjebje kombinować, hodža so bjez zawostankow zaso wottwarić, su lochko transportabelne a hodža so zaso wužiwać. Džakowano inowatiwneho zwužitkowanja recyclovaných maćiznow w kombinaciji z inteligentnej produkciju energije, jej składowanja a zastaranja su wone ekologiscy zastupjerjo přichoda. Přez wysoki staw dohotowjenja, inteligentnu produkciju a dodawansku logistiku na městnje (nowo zasydlenje na přemysłownišću Čisk) kaž tež digitalnu formu rozšěrjenja z online-konfiguratorom hodža so wudawki za zhotowjenje čujomnje redukować. Wuwice a zwoprawdženje tutoho inowatiwneho twarskeho systema wotměje so w zwisku z mjeńšimi a srjedźostawskimi lužiskimi předewzaćemi ze zastupjerjemi z wědomosće a slědženja.

- Pruwujemy, wobstejacu strukturu dalokoćopłoty za biotechnologiju a ratarstwo zwužitkować a nadregionalnje zwičnić. Nowa industrijna hałžka za Wojerecy.

Biotechnologije a ratarstwo

Mamy wulke puste płoniny jako scěh wottwara. W pozadku wobsteji intaktna infrastruktura kanalow dalnoćopłoty, kotrež hodža so perspektiwisce při trěbnym decentralnym zastaranju z ćopłotu města sobu wužiwać. Tuta lěpšina ma so wužiwać, na přikład za wobhospodarjenje rostlinarnjow - našu zeleninu produkujemy a zwičnjamy regionalnje.

- Za nas je kreatiwne hospodarstwo wažny hospodarski faktor a wobohaćenje našeho měšćanskeho žiwjenja. Tohodla budžemy zasydlenje nowych kreatiwno-hospodarskich idejow, kaž w planowanych energijowych dworach w Hórnikcach, podpěrać. Nimo toho ma so wot nas předwidžana nowa wokolina město- žiwjenje-džěło za wulke a mjeńše předewzaćelske ideje atraktiwne stworić.

Kreatiwne hospodarstwo

Kulturne a kreatiwne hospodarstwo je w Sakskej wuraz za 30.000 džěłowych městnow we wjesnym rumje. K tomu liča na přikład scěhowace wobłuki: design-hospodarstwo; wuměške rjemjeslnistwo, wuměške wiki, software / hrajna industrijna, wiki wabjenja, knižne wiki, hudźbne hospodarstwo ...

Naše stejnišćo je dobre za zasydlenje hospodarstwa mjeńšeho wobłuka - mamy bydlenja a přemysłowe rumnosće za přihódnou płaćiznu, dobru infrastrukturu w kubłanju, socialnym wobłuku, w kulturje, na polu sporta, smy wobdaći wot fantastiskeje jězoriny, ličimy so do potencielneho wuhotowanskeho ruma z wysokim stawom inowacije w běhu strukturneje změny.

<https://www.kreatives-sachsen.de/>

- Chcemy wuznamny dyk "Serbska kultura" nadregionalnje zasydlić. Z našeje srjedźizny chcemy serbske poskitki wutworić, kotrež su časej přiměrjene, hospodarske a Wojerecy sylnjace a integrujemy je trajnje do měšćanskeho žiwjenja.

Jónkrótna znamka "Serbska kultura"

Tuta přidatna šansa leži we wutworjenju jónkrótneje znamki "serbska kultura" jako načasny poskitk: młoda fashion-moda, moderne wuměške rjemjeslnistwo, inowatiwne gastronomiske zawody ze serbskej kuchnju, młoda hudźba a filmowa kultura ...

2. Nastup k městu inowatiwneho žiwjenja

Wojerecy wobkuzłaja ze swojej překwapjacej mnohotnosću. Prócujemy so wo modelowe wuwíce twarjenja města k modernemu, socialnemu, zelenemu městu žiwjenja, bydlenja a džěłanja.

Wšelakorosć a kwalita přičahuja ludži do Wojerec.

- Twarske wuwíce w měsće ma wulki potencial wobohaćenja stejnišća z dołhodobnej skutkownosću. Wšelakorosć Wojerec, małodžělnje Stare město, moderne Nowe město a wjesne a wot přemysła postajene měščanske džěle maja so jako wulki pokład wužiwać.

Twarske wuwíce města

Twarske wuwíce města słuša k hłownym nadawkam zarjadnistwa. Město Wojerecy ze swojimi měščanskimi džělemi a planowanym rozšěrjenjom při Šibojskim jězoru skića wulki potencial za wotměnjawe, inowatiwne a dołhodobne wuwíce. Měščanske zarjadnistwo ma nadawk proces srjedžno- a dołhodobnje z mnohimi partnerami, z wobdžělenjom wobydlerstwa strategisce pospěšić. Su to šansy, kwalitu, funkcionalitu w přehledže, optimalnje wudžětać. Žiwjenska kwalita, powšitkowne dobro wšitkich ma při tym na přnim městnje stać. Trjebamy zhromadne předstawy wo našim přichodnym měsće, po kotrymž so hordži wuchodźujemy a kotrež přičahuje z wosebitosćemi nowych sobuwobydlerjow.

- Energijowa změna ma so za Wojerecy zwužitkować, tak zo zawěsći so nam zlutniwe zastaranje z ćopłotu a milinu, wusměrjene na škit klimy.
- Nutřkowe město: Stare kaž tež Nowe město matej so naročnje a funkcionalnje na žiwe měščanske srjedzišćo wuwic

Nutřkoměščanske položenje Stare město a Nowe město

Srjedzišćo města je wizitka města. Mamy samo dvě srjedzišći z wšelakimi sylnosćemi a slabosćemi, z njesměrnej swobodu a wjele městnom k tworjenju. Tu je třěbne, jednać, z wosebitej zamołwitosću. Wobydlene srjedzišćo města k derjeměću spěchuje rozsudnje, so z swójskim městom identifikować. Za sylnu, móžnosće a potenciale wužiwacu perspektiwu je třěbne, nałožować wupruwowane planowanske nastroje. Wubědžowanja na polu architektury a twara městow su zakład strategiskeho a wuspěšneho wuwica. Z tym poradži so, wotpowědować wšelakim zajimam a idejam ze zamołwitosću za wšitkich. Zaměr je wobydlene srjedzišćo, kotrež wobaj charakteraj ze swojimaj lěpšinami mjez sobu wjaza, funkcionalnje a mentalnje

- Prócować budžemy so wo přewjedženje krajnjeje zahrodniskeje přehladki. Tutón podawk, z tym zwjazane spěchowanske srědki a dochody wužiwamy za twarske wuwíce města. Wažny zaměr je při wjazanje Šibojskeho jězora na Nowe město. Tak wuwija so Wojerecy na město při jězoru.
- Z lěta 2007 eksistuje master-plan Techniskeje uniwersity w Drježdžanach “Nowa swoboda Wojerecy”. Tutón chcemy dale wjesć a skónčnje zwoprawdźić.

Nowa swoboda Wojerecy

Wodžacy koncept “swoboda Wojerecy” je w lěće 2007 w nadawku města Wojerecy nastajita Drježdžanska Techniska uniwersita. Jednanski koncept so přez wobzamknjenje měščanskeje rady při wza a w lěće 2008 do planowanja wuwica města zapřija. Koncept zaběra so z wuwicom struktury swobodnych rumow, krajiny a zelenišćow w zwisku ze sćěhami procesa woteběranja. Inowatiwne nasady bychu wulke lěpšiny za wobydlerstwo wutworili, tole ma so konsekwentnje přewodžeć a přesadźić. Nimo toho ma so koncept z aktualnej situaciju při runać.

Dorit Baumeister – mój wólbny program

- Kak wuspěšny móže dobry měščanski management być, pokazuje wožiwjenje Stareho města w minjenych lětach. Tučasnje wobsteji jenož jedyn mandat měščanskeho managementa za Stare město, to chcemy změnić. Chcemy poradžene džěto měščanskeho managementa w přichodže do syće spleć z měščanskim marketingom a jón rozšěrić na centralne Nowe město.
- Z nowym twarskim wuwicom města w pozadku prócujemy so wo aktiwne zwičnjenje města na polu bydlenja a džěta pola akterow hospodarstwa we wokolinje, pola so nawróćacych a tych kotřiž přićahnu do regiona, do Łužicy.
- Wobchadjenje z pozhubjenjom małych zahrodow ma so we wobłuku wuwica města z narěčenskiimi partnerami rozrěć.

3. Nastup k městu mobility

Wojerecy trjebaja efficientny zwisk do Drježdžan, Choćebuza a wokoliny. Tohodla podpěrujemy za klimu neutralny wutwar wobchado-techniskeje infrastruktury z dohodobnej skutkownosću.

- Chcemy časowje derje taktowany zjawny wobchadny zwisk mjez wjesnymi džělemi, wokoliny a Wojerecami. Hdyž so syc zwiskow wutwari a časy so přihódnje taktuja kaž tež kolesowarske šćežki po cyłym měsće hač do wokoliny wjedu – potom budže zjawny wobchadny zwisk prawa alternatiwa.
- Pruwujemy a wuwiamy za Wojerecy wosebite tarify we wobchadnym zwjazku Hornjeho Łobja za měšćanski zjawny wobchad (na při. socialne jězdženki)
- Podpěramy aktiwnje přesadženje regionalneho zwjazka **Łužiske wobchadne projekty**.
Łužiske wobchadne projekty
Wutwar regionalnych ćahowych zwiskow počahujo so na Wojerecy je předwidžane přizamknýć na čaru S7. To by zdom přinošowało k lepšemu zwisej do Drježdžan a Choćebuza a powšitkownje we Łužicy. Dale planuje so třičarowy wutwar B 97 mjez Choćebuzom a Drježdžanami.
- Podpěramy towaršnostnu mysl, měšćansku kolesowarsku infrastrukturu za turizm wutwarić a Wojerecy a wokolinu tak turizmej spřistupnić.
- Zasadžimy so za polěpšenje wottwara zahaćenjow w zjawnym rumje.

4. Nastup k městu wuknjenja!

Wojerecy su bohate na pěstowarnjach, šulach a kubłanišćach, kotrež so daloko do wokolnych wsow rozdžela. Wojerecy su so wědomje jako kubłanišćo regiona wuzwolili. Tak namakaja młode swójby najlěpše wukubtanje za swoje dźeći.

- Podpěrujemy, spěchujemy a přewodzamy zasydlenje **IT campusa na Šibojskim jězoru** Drježdźanskeje techniskeje uniwersity.

IT Campus na Šibojskim jězoru

Planowany koncept za załoženje a zasydlenje campusa Drježdźanskeje TU z fachowym wusměrjenjom IT na Šibojskim jězoru, je wulki projekt strukturneje změny. Něhdže 3000 studowacym z tu a wukraja maja so relewantne a atraktiwne IT-temy na při. robotika, digitalna realita, energijowa a medicinska informatika atd. sposrědkować. Zarjadowanje nałożowanskich centrow a inkubatorow (podpěranje załožerskeje sceny) je tohorunja planowane.

- Pruwujemy inowatiwne projekty kaž **“Nacionalny plan kubłanja za wuwíce z dołhodobnej skutkownošću”** (ně. “Nationaler Bildungsplan für nachhaltige Entwicklung”, **BNE**), zo bychmy je za Wojerecy zwužtkowali. Zaměr je dalše inowatiwne pokročowanje w **koncepte kubłanja**.

Nacionalny plan kubłanja za wuwíce z dołhodobnej skutkownošću (BNE) a pokročowanje w koncepte kubłanja

Kubłanišća a zetkawanišća maja so škitać a z widom do přichoda wutwarjeć. Koncept kubłanja města Wojerecy je dobry zakład a ma so rozšěrjeć. W tutym zwisku ma so pruwować, hač hodži so do koncepta kubłanja přiwrzać wobsah a zaměr nacionalneho plana kubłanja za wuwíce z dołhodobnej skutkownošću. Jedna so wo sćehowace wobsahi: digitalizacija, změna klimy, wotwobaranje chudoby.. jako wuwědomjenje na kubłanskim polu.

<https://www.hoyerswerda.de/stadtleben/bildung/handlungskonzept-bildung/>

<https://www.bne-portal.de/de/nationaler-aktionsplan>

- Zo bychmy wotpowědowali přichodnym narokej na potrjebje fachowcow, wuwiwamy a podpěrujemy ideje za nowe šulske a wukubłanske poskitki, tež w kooperaciji z wokolnymi gmejnami.
- Podpěrujemy ideju projekta **“wotewrjena knihownja: metamorfoza”** jako młodžinski a kulturny centrum*.
- Podpěrujemy a posylujemy wuspěšne, **wudospołnjace wuknjenske poskitki** kaž kulturnu šulu abo tež Rěčny centrum Witaj.

Kompetentni swobodni nošerjo angažuja so za wulkotne wudospołnjenje etablěrowanych kubłanišćow w našim měsće z přidatnymi poskitkami kubłanja kaž na při. partnerski projekt (Lessingowy gymnazij a kulturna fabrika) **“kulturna šula”** abo Witaj projekt ...

<http://www.kulturundschule-hoyerswerda.de/>

<https://www.witaj-sprachzentrum.de/>

5. Nastup k sportowemu, kulturnemu a socialnemu městu

Wojerecy maja wulkotny sportowy, kulturny a socialny positk. Mnohotnosť chcemy zhromadnje z towarstwami a akterami dale rozšěrjeć a skrućeć. Su to najsylńiše řečnicy našeho žiweho, swětej wotewrjeneho města – najlěpše wabjenje za nas.

- Chcemy **zamołwiteho za sport, kulturu a socialne** z pońnym městnom w měščanskim zarjedže za posylńenje eficientnosće

Zamołwita/y za sport, kulturu a socialne

Njesměrny šěroki positk na sporće, kulturje kaž tež towaršnostno-socialny angažement, wobstejacy ze swobodnych a komunalnych nošerjow a iniciatiwow ma so dale podpěrać a skrućeć. Centralny běrow ma akteram skićić kontakt k zarjadnistwu a marketingu města kaž tež koordinować zarjadowanja, być datowa banka za możnosće spěchowanja, kontakty a termíny. Dale ma měščanostu poradžować a sportowe a kulturne wuwíce podpěrować.

- Wužiwamy nazhonjenja angažowanych, profesionelnych akterow a zawjazamy je aktiwnje do planow kulturneho, sportoweho a socialneho wuwica
- Podpěrujemy ideju coologiskeje kultury tzwr (Zookultur GmbH) **centruma towarstwoweje kompetency**. Ma to być centrum, kotryž podpěruje, kubła a womłodzi towarstwa.

Centrum towarstwoweje kompetency

Tu móža so towarstwa a předsydstwa dale kublać a tak přichod zaručić: dalekubłanja na polu towarstwoweho prawa, džěłowego prawa, marketinga, knihiwjednistwa, fundraisinga, próstwystajenja wo spěchowanske srědki...

- Zwjazamy **kulturne a sportowe positki** z turistickej infrastrukturu Łužiskeje jězoriny.
Kulturne a sportowe positki
Bohate nadregionalne skutkowne positki maja so wot měščanskeho marketinga podpěrać a we Łužiskej jězorinje poskićeć a zwjazać. Su to najsylńiše řečnicy našeho žiweho, kreatiwneho a swětej wotewrjeneho města a rysuja wobraz města.

- Zachowamy pěstowarnje a horty we Wojerecach a chcemy je polěpšić w positku pěstowarnje a wosobowym kluču

Pěstowarnje a horty

Přesahujo prawa na městno w žłobiku resp. pěstowarni chcemy wobstejace positki na polu pěstowarnje wutwarić a nowe stworić, zo bychmy naše džěći hišće bóle spěchowali a młodym swójbam atraktiwne positki skićili.

A to po możnosći bjez dalšeho počězowanja staršeju. Mamy hižo wobstejace kooperacije z towarstwami a kubłanišćemi za dobre. Přistajenym chcemy atraktiwne džěłowe městno skićić, kotrež pěstowarnje kóždého džěsća zmóžni

- Podpěramy z **positkami wosoby** w napjatych situacijach.

Positki za ludzi

Žiwjenje w napjatych situacijach chowa tež husto wuzamknjenje z kulturneho žiwjenja. Chcemy pruwować, hač móže město Wojerecy přijimarjam socialneho pjenjeza poskićić kubłanski a zastupny lisćik, kotryž zmóžni na přikład wopyt muzeja abo zwěrjenca za potuńšenu płaćiznu kaž tež dalekubłanja za potrjechenych staršich a džěći abo wobdžělenja na towarstwowych a wólnočasnych zarjadowanjach.

6. Nastup k solidarnemu městu susodow

Wuznawamy so přiběrajcy k zamołwitosći jako srjedźiščo za wokolne gmejny, jednamy wothłosuju a zhromadnje při přesadženju a spěchowanju regionalnje wuznamnych projektow a nadawkow přichoda a wjazamy resursy a potencie.

- Staramy so wo zachowanje wažneje regionalneje infrastruktury za wokolinu; kaž medicinske zastaranje, socialne zarjadnišća, kubłanje, wikowanje, kulturu, sport a dr.
- Chcemy „syc susodstwa“ z wokolnymi gmejnami, tež přez mjezy kraja za kooperaciju a wuspěšne wuwice. Rěka to, mocy wjazac, regionalne wužadanja móžemy z dobytkom zhromadnje zmištrowac a lěpje přesadzić. Z pomocu přesahowacych strukturow wutworimy skutowne jednanje na dobro wšitkich. K tomu liča mjez druhim wobtuki hospodarstwo, turizm, a spěchowanje wobchadneje infrastruktury. K tomu sluša kubłanje kaž tež wutworjenje kwalifikowanych zarjadniskich dojednanjow atd.
- Wuwiwamy zhromadnje z gmejnoma Sprjewiny Doł a Łaz Šibojski jězor k centralnemu a zwjazowacemu stejnišću bliskowočerstwjenja, turizma a inowacijow. Připodobnymi „Master-plan Šibojski jězor“ projektam strukturneje změny a pospěšimy přesadženje toho w zwjazku.
Master-plan „Šibojski jězor“
Master-plan k wuwicu čezišćow wužiwanja podłu Šibojskeho jězora z decembra 2015 ma so z aktualnymi wuwicemi projektow strukturneje změny w zhromadnym džěle z gmejnoma Sprjewiny doł a Łaz wothłosowac. Mamy zajim, to konsekwentnje přesadzić z gmejnoma a dalšimi partnerami, kaž LMBV, Zaměrowym zwjazkom Łužiskeje jězoriny atd.

<https://www.hoyerswerda.de/stadtleben/stadtentwicklung/scheibe-see/>

<http://zweckverband-lss.de/>

7. Nastup k městu z ciwilnoprawniskim „Čiń sobu“

Najwjetšu kedźbnosć wěnujemy ciwilnotowaršnostnemu prócowanju we Wojerecach. Smy poŋni začišćow wo wjele skupinach, iniciatiwach, towarstwach a wosobach. Wobydlerki a wobydlerjo chcedža byc zapřijećí a chcedža přewzac zamołwitosć. To je zaklad za žiwu měščansku towaršnosć.

- Zapožimy zažne, motiwowace poskitki wobdžělenja wobydlerjo za sobu skutkowanju.
- Wutworimy transparentnu politiku informacijow k relewantnym předewzacam. Přez to je kóždy wobydler přeprošeny k wotewrjenemu a wěcywustojnemu dialogej.
- Chcemy zwjazkowe mytowane zapřijećé wobydlerjow dale wjesć a tworić.
- Wjedžemy projekty k politisko-stawizniskemu kubłanju a aktiwnu přewenciju přećiwo prawicarskim ideologijam kaž šulerski projekt „přećiwo zabyću“ dale.

<https://raa-hoyerswerda.com/portfolio/demokratie/wider-das-vergessen.html>